

27 februari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats] ([land]),
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. H.J.P.M. van Berckel-van der Rijken,

tegen:

(*wijlen*) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven pastoor van de [naam]parochie te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 september 2014.

Op 20 november 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam], vicaris-generaal.

Op 20 januari 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Berckel-van der Rijken voornoemd.

Namens het Bisdom zijn verschenen [naam] en mr. [naam], hoofd juridische zaken van het Bisdom Roermond.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is met het gezin waartoe hij behoorde aan het einde van de jaren '60 naar [plaats] verhuisd. Men woonde 200 meter van de kerk vandaan. De broers van klager waren al misdienaar en klager werd dat logischerwijs ook. Klager is in het voorjaar van 1974 misdienaar geworden en zat toen in de tweede klas van de lagere school. In die hoedanigheid heeft klager aangeklaagde leren kennen.

Na de mis, als alle anderen weg waren, moest klager nog even achterblijven in de sacristie van de kerk. Klager werd door aangeklaagde gevraagd om bij hem op schoot te komen zitten. Aangeklaagde vertelde dan aan klager dat hij helemaal alleen was en niemand had. Hij

vertelde ook dat hij eigenlijk een soort familie van klager was, omdat hij zijn moeder al lang kende. Aangeklaagde begon te tongzoenen met klager en betastte klager. Soms werd klager ruw op de tafel gelegd. Aangeklaagde hield altijd zijn kleding aan, maar betastte klager vooral onder de kleding. Dezelfde handelingen vonden plaats in het huis waar aangeklaagde woonde. Klager werd daar mee naartoe gevraagd en kreeg cadeautjes en chocola. Klager kon geen nee zeggen.

Klager herinnert zich de sterke sigarenrook die rondom aangeklaagde hing en in zijn mond. Klager kreeg soms ook sterke drank van aangeklaagde en kreeg daardoor het gevoel dat hij voor vol aangezien werd. Aangeklaagde wilde regelmatig kijken hoe “het” allemaal gegroeid was bij klager. Aangeklaagde zei dan dat hij de rug van klager ging bevoelen, maar hij ging dan met zijn vinger in de anus van klager. Aangeklaagde zei ook dat hij de buik van klager ging bevoelen, maar dan betastte hij zijn piemel. Klager heeft ter zitting aangegeven dat dit vele malen is gebeurd.

Op enig moment is aangeklaagde bij klager thuis gekomen. Op de kamer van klager begon aangeklaagde klager seksueel te bejegenen. Hij begon te tongzoenen. Klager is daar erg van geschrokken en voelde zich zelfs in zijn eigen huis niet meer veilig.

Het misbruik heeft een aantal jaren aangehouden. Het misbruik hield pas op toen klager geen misdienaar meer was, ongeveer rond 1980. Voor het gevoel van klager heeft het misbruik gedurende zijn hele jeugd plaatsgevonden.

2.2. Klager geeft zelf aan dat hij geen groot drama heeft gemaakt van het misbruik. Klager heeft een aantal depressieve periodes in zijn leven gekend. Hij kan niet precies duiden of dat te maken heeft met het misbruik, maar het is niet uit te sluiten. Klager is niet onder behandeling geweest, maar heeft wel meerdere jaren antidepressiva geslikt. Klager stelt voorts dat het hem op school heel moeizaam afging. Hij kon zich heel erg moeilijk concentreren en was snel afgeleid. Ook hiervan is niet uit te sluiten dat dit met het misbruik te maken heeft. Als klager sigarenrook ruikt en als er gezoend wordt, doet dit hem denken aan aangeklaagde. Klager voelt deze klachtenprocedure nog steeds als klikken en heeft daar moeite mee. Klager heeft daarnaast moeite met zijn seksuele identiteit. Bij het beleven van seksualiteit en liefde is er steeds grote twijfel bij klager.

2.3. Klager is boos op de kerk. Hij heeft de indruk dat aangeklaagde ook deels slachtoffer is van het systeem. Klager vindt dat zijn verhaal verteld moet worden en dat hij een statement moet maken naar de kerk toe.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Vicararis-generaal] heeft in zijn reactie geschreven dat de archieven zijn geraadpleegd hetgeen tot de conclusie heeft geleid dat sprake is geweest van ernstige verdenkingen van grensoverschrijdend gedrag door [aangeklaagde]. De vicaris-generaal meent dan ook dat [klager] geloofd moet worden en biedt zijn excuses aan namens het Bisdom. Het Bisdom laat het oordeel over aan de Klachtencommissie en zal zich aan het te geven advies conformeren. Ter zitting hebben [naam] en mr. [naam] dit standpunt herhaald.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn meer dan dertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden, namelijk dat aangeklaagde klager veelvuldig heeft getongzoend en heeft betast onder de kleding aan zijn piemel. Ook is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat aangeklaagde regelmatig met zijn vinger in de anus van klager is gegaan. Het misbruik heeft een aantal jaren aangehouden en is pas gestopt toen klager geen misdienaar meer was toen hij naar de MAVO ging.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de verklaring steunbewijs van de klager in de klacht bekend onder nummer 2014W1192 die verklaart over soortgelijk seksueel misbruik door aangeklaagde en tevens door verschillende verklaringen steunbewijs van familieleden en een vriend van klager. Uit deze verklaringen blijkt dat klager aan zijn twee broers, zijn moeder en een vriend heeft verteld over het seksueel misbruik.

Ter zitting is door de Klachtencommissie gevraagd naar steunbewijs omtrent het binnendringen in de anus van klager door aangeklaagde, omdat hiervoor geen steunbewijs in het dossier aanwezig was. Na afloop van de zitting zijn vervolgens verklaringen steunbewijs ingestuurd afkomstig van twee ex-partners van klager en een aanvullende verklaring van eerder genoemde vriend. Hieruit blijkt dat klager hen heeft verteld over het seksueel misbruik en meer specifiek over dat aangeklaagde met zijn vinger in de anus van klager is gegaan.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik acht jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiing kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

4.6. Over financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert het Bisdom Roermond de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 27 februari 2015 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, mr. F.J.M. Walstock en drs. N.A.M. van Beelen, leden, bijgestaan door mr. R. Willemsen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.